

493. Isten szereti az embereket

Imádkozzuk a 152. számú éneket:

*Ó Jézus, emlékezni Rád, a szívnek szent örömet ad.
De minden méznél édesebb szívünkben bírni Tégedet!*

*Nincs szó a földön kedvesebb, nincs dallam zengőbb, édesebb,
Gondolni szebbet nem lehet, mint Jézus, édes, szent neved!*

Isten minden embert üdvözíteni akar, vagyis mindenkit **befogadni az Ő örök szeretetébe!** Azokat is, akik még nem ismerik Őt Egyszülött Fián, Jézus Krisztuson keresztül. A kegyelem áradása nincs formákhoz, eszközökhöz kötve. Kétségtelen azonban, hogy azon a formán át, amelyet Jézus az Egyházban határozott meg, több kegyelmet ad, és az emberek tudatosabban befogadják, és viszonzják. Illetve **az eszközök** – amelyeket szentségeknek hívunk – Jézus rendelkezéséből **hatékonyan közvetítik az Ő Isten szeretetét, kegyelmét.** Nyilván azok is, akik nem részesedtek a keresztségben, a gyermekké fogadás kegyelmében, kedvesek az Úr előtt, mert mindnyájan Isten teremtményei vagyunk. Isten szereti mindazt, amit, illetve akit teremtett.

A II. Vatikáni Zsinat a befejező ülészakán 1965. október 28-án a *nostra etate* – kezdetű nyilatkozatában **szólt az Egyház és a nem keresztény vallások kapcsolatáról.** A zsinat célja ezzel a nyilatkozattal az, hogy előmozdítsa az emberek közötti egységet és szeretetet. Ezért hangsúlyozza mindazt, ami közös az emberekben, és ezáltal alkalmas arra, hogy testvéri együttélésüket elősegítse. A zsinati atyák ezt mondják: „**Korunkban** napról-napra szorosabbá válik az emberi nem egysége, és **mind jobban egymásra vannak utalva a különböző népek.** **Az Egyház** is tüzetesebben szemügyre veszi, hogy ő maga miképpen viszonyul a nem keresztény vallásokhoz. Tisztából folyik, hogy **pártfogolja az egységet és a szeretetet az emberek között,** sőt, még a nemzetek között.” Most tehát a zsinat azt veszi elsősorban fontolóra ebben a nyilatkozatban, ami közös emberi dolog, és ami előmozdítja a kölcsönös együttélést

Első pont:

I. Az Egyház Krisztus titokzatos teste

Krisztus élete lüktet az Ő titokzatos teste tagjaiban, vagyis bennünk. Jézusnak irgalmas szíve van. Mindenkin könyörölni akar. Jézusnak nagy szíve van, amely szívbe mindenki belefér, **mindenkit magához akar vonzani** (vö. Jn 12, 32), miután már felmagasztaltatott a mennyei dicsőségbe. Mondhatjuk úgy is: az Egyháznak anyai szíve van. *Az asszony nem felejtkezhet el méhe magzatáról* (Iz 49, 15). **A lelki anya sem felejtheti el gyermekeit, akiket a Mennyei Atya neki ad.** Nemcsak azokat, akik már megszülettek, hanem azokat is, akik még meg fognak születni. A családban is ilyen tág a szülők szeretete a jövő gyermekeiket illetően. Az Egyház tehát nem valami elvont fogalom, hanem a Krisztusban, a Szentháromságban hívő emberek közössége, vagyis ahogyan a II Vatikáni Zsinat tanítja: „**Az Egyház mi vagyunk!**” (vö. ApCsel 15, 4).

Amikor a kegyelem áradását vizsgáljuk, tudniillik hogy Isten hogyan szereti az emberiséget, akkor az Egyház nyilatkozata alapján **elmélkedjünk azokról az**

embertestvéreinkről, **akik ugyan hisznek Istenben, de még nem ismerik Krisztust!** Következésképpen nem tudnak benne hinni.

Isten mindenből tud valami jót kihozni. A kommunizmus harcos istentagadása is arra készítette az Istenben, Krisztusban hívő embereket, hogy egymásba, püspökeikhez és a világban élő keresztényekhez kapaszkodjanak a viharban, minden jóakarató emberhez. A XX. század második felében a történelmi körülmények hozzák magukkal ezt az egységesedő vágyat, hogy mindnyájunknak közünk van egymáshoz! **Mindnyájan felelősek vagyunk egymásért!** Amikor 1961-ben a kubai válság az atomháború veszélyével fenyegette a világot, hogy az emberiség akár arra is képes, hogy önmagát megsemmisítse, akkor **a pápának a tanítása is segített** abban, hogy az emberek ne legyilkolandó ellenségként tekintsenek egymásra, hanem **vegyék figyelembe az emberi nem egységét!** Ami fáj az egyiknek, az fájdalmas a másiknak is. Ha az egyik fél beveti az atomfegyvereket, akkor a másik is „visszalő.” Az embernek nem az a feladata itt a földön, hogy kiirtsa önmagát, még ha nem is tekinti bizonyos ideológia a másikat Isten teremtményének, de **mindenképpen testvérnek kell tekinteni a különböző népeket!**

Az Egyház tehát pártfogolja az egységet, a közösséget az emberek között. De éppen azért, mert az Egyház Isten népe, azért mer a szeretetről is beszélni. E világ stílusa az önzés, a szeretetlenség, a másik negligálása, semmibevétele, sőt akár letaposása is. Ez a magatartás embertelen is, nemcsak istentelen. Ez az önmagát istenítő magatartás nem is hozza meg az emberek számára a boldogságot, a kibontakozást. **A keresztények ezért sürgetik** a szeretetet, mert az egymás iránti szeretet, sőt, **a nemzetek közötti szeretet** megvalósulását, a boldogságot, a békességet. Amikor XXIII. János pápa az első enciklikáját, *a pacem in terris-t*, vagyis *békét a földön* kezdetű tanítást kiadta, akkor nemcsak a Krisztusban hívőkről szólt.

Szent János apostol azt írja a levelében: *Isten a szeretet* (1 Jn 4, 8). Amikor az emberek az egymás iránti és a nemzetek egymás közötti békéjére, szeretetére vágyódnak, akkor kimondatlanul is Istent emlegetik. Ha nincs meg a szeretet, akkor Istent hiányolják. **Ha megvan a szeretet, akkor Isten békéje tölti be az ember szíveket, meg a nemzetek kapcsolatát.**

Tehát az Egyház kedvezményezi a nem keresztény valláshoz tartozó embertestvérek megbecsülését is. Ezt a kezdeményezését nemcsak az emberiség fokozódó egyesülésének az igénye indokolja. Nemcsak a világot átható egység utáni vágy magyarázza. Azóta már **látjuk** nemcsak az Amerikai Egyesült Államok közösségét, hanem **az Európai Államok Unióját is megvalósulni.** Az emberek látják, hogy **az egységben van az erő, de Isten nélkül nem lehet egységet építeni!** Amolyan fából vaskarika lenne az emberek közötti szeretetet a végtelen Szeretet, vagyis Isten nélkül építeni.

Boldogan éljük át, hogy **az emberek egység utáni vágyát végül is Isten Lelke, a Szeretet Lelke munkálja.** Kell az emberi erőfeszítés is az egység érdekében, de sokkal inkább kell még Isten segítsége is, hogy az embereket önmaguk fölé emelje, hogy az önzésük helyett az önzetlen magatartás legyen az emberek, illetve a nemzetek egységesülési vágyának az alapja.

Kimondhatjuk: **a világot átható egységre való törekvés legmélyebb gyökerei a kereszténység alapjaiban vannak.** Ezért a nem keresztény vallásokról szóló nyilatkozat az első pontban kijelenti: „Az összes nemzetek egyetlen közösséget alkotnak. **Egy az eredetük** is, hiszen Isten telepítette meg az emberi nemet mindenhol a föld színén. De egy a végső céljuk is, nemcsak az eredetük. **Végső céljuk Isten!** Az Ő gondviselése, jóságának tanúbizonysága és üdvözítő terve kiterjed mindenkire, amíg egybe nem gyűlnek a választottak a szent városba, amelynek *Isten Világossága fog fényeskedni.* Ott, **az Ő Világosságában járnak majd a nemzetek!** (Vö. Jel 21, 23-24).

A zsinat tehát kifejezetten tanítja: **az a közösség, amelyre az összes nemzet törekszik, Isten elgondolása. Bábelnél az emberek Isten nélkül akarták a társadalmukat megszervezni.**

Égig érő tornyot akartak építeni, mintegy legyőzve Istent, akire nem lesz szükség, ha már mi emberek is az égbe jutunk a magunk által épített tornyon keresztül. Az Isten nélkül épített világ nem az egységet szolgálta, hanem a szétszóródást. A Biblia a nyelvek sokféleségét is ezzel magyarázza. A nemzetek szétszóródását, másságát is. Ez majd csak a pünkösd eseményében fog helyreállni, illetve mi már mondhatjuk múlt időben: A sok különböző nemzet a saját nyelvén értette meg Isten üzenetét. Tehát nem arról van szó, hogy mindenki ugyanazt a nyelvet beszéli, hanem arról, hogy **Isten tanítását**, kinyilatkoztatását **mindenki megértheti**. Isten, Aki megteremtette az egy őstől származó emberiséget Ádámban és Évában, **az új Ádámban, Krisztusban az Ő szeretett országába**, a mennyei hazába **akarja vezetni Ádám és Éva gyermekeit** (vö. 1 Kor 15, 45).

A kutatók az ősemberrel foglalkozva **keresik, hogy hol jelent meg a homo sapiens**, a törzsfejlődés csúcsára eljutott teremtmény, ember. Vannak, akik azt mondják: **Dél-Afrikában**. Különböző lelketekre hivatkoznak, amelyek azonban évmilliókat fognak át, és nem lehet egyértelműen bizonyítani a folytonosságot, hogy 100 millió évvel később az a megtalált emberi maradvány a 100 millió évvel előbb élt ember leszármazottja. Vannak, akik **Ázsiába** helyezik a *homo sapiens*, az ember megjelenését. Különböző embermaradványokra hivatkoznak, de egy-egy ősi koponya megtalálása nem bizonyítja azt, hogy őtőle származik a mai emberiség.

Az elmélkedő lélek mindig tisztelettel áll meg a teremtés titka előtt. Ha csak az evolúciónak egy véletlen eseménye lett volna, hogy a *homo sapiens* előtti ősemberből egy valaki, vagy egy pár, férfi és nő emberként jelent meg a földön; **honnan van az a konstans, állandó erő, hogy az emberpár reprodukálni tudja magát, hogy az emberiség** ne elkorcsosuljon, hanem – mint látjuk az évszázadok folyamán, **nemesedjék**, bontakozzék, emberileg is egyre tökéletesebb legyen. Az, hogy mindez magától lenne, nehéz elhinni. Több hit kell az ilyen véletlenszerű kiválasztódás elfogadásához, és annak maradandó folytatásához, mint egy értelmes Teremtőnek a létét feltételezni.

Az elmélkedő lélek, aki az ember eredetét nézi, egyben szemléli Isten tervét is az emberiség kibontakoztatására, hogy a földi életből az örök életbe jusson el mindenki. **Egyedül Isten** az, aki **örökké él**. **Az örök életbe való bejutás** az azt jelenti: **az ember, a halandó lény** – akinek léte kezdődött a fogantatáskor – **örökké élni fog Isten létében**, Isten gondolatában és Isten szeretetében, tehát az Atya, Fiú és Szentlélek Szeretet-közösségében!

Szent János a látomásban nem véletlenül mondja: *Ott majd Isten Világosságában járnak a nemzetek*. Nemcsak egyes emberek, hanem a különféle nemzetek is. Ott már nem lesz elválasztódás, de a nemzeti mivolt, a nemzeti gyökér megtartó erő lesz továbbra is, a mennyei hazában is. Csak ott már nem lesz eltérés, széthúzás, hanem egység, mert **Isten szeretete egyesít minden nemzetet, minden embert!**

A zsinatnak ezeket a szavait: –,**Isten az összes nemzetek számára egyetlen közösséget alkot**”, **arany betűkkel kellene felírni az Egyesült Nemzetek Szövetségének palotájára!** Feltéve természetesen, hogy a szervezet valamennyi tagja elfogadja őket. Sajnos ezt Brüsszelben, az Európai Unió fővárosában is látjuk, mennyire széthúzó tendenciák vannak, **Európa** mennyire **nem akarja vállalni keresztény gyökereit**. Mekkora támadás érte Magyarországot, hogy a jelenlegi kormány által tető alá hozott alkotmány Istennel kezdődik! Vagy Isten áldását kéri a magyar népre. Mennyire fájdalmas az imádkozó léleknek a tény, hogy vannak, és sokan vannak, vagy legalább is soknak látszanak, akik nagyon hangosan tiltakoznak Isten ellen, akik Isten nélkül akarják az emberiség boldogulását.

A zsinat tehát a *nostra etate* kezdetű nyilatkozatában a keresztény és a nem keresztény vallások kapcsolatáról már az első pontban hangsúlyozza: **az összes nép** egyetlen közösséget, vagy más szóval **egy családot alkot, mert mindnyájan ugyanattól a teremtő Istentől**

származunk, illetve mindnyájunknak Isten a végső célunk. Az Ő gondviselése és jósága kormányoz minket, és vezet el az üdvösségre, a mennyei szent város egységébe, amelyet **Isten Fénye tölt be**, és amelyben **mindnyájan arra vagyunk hivatottak, hogy Isten Világosságában éljünk!**

Ezeknek a felsorolt okoknak mindegyike indokolja, hogy az Egyház valamennyi tagja, és **minden keresztény teljes odaadással vegyen részt az emberi család egységének megteremtésében, amelyet** mielőtt még emberi vállalkozás lett volna, a teremtő Isten, a **gondviselő Atya már eltervezett** az emberiség számára.

Ez az isteni gondolat ad számunkra is egy belső biztonságérzetet. Egyrészt magunkkal, a Szentháromságban hívő emberekkel kapcsolatban belső bizonyosságot ad, hogy jó helyen vagyunk. Másrészt pedig azokkal az emberekkel kapcsolatban, akik még nem hisznek a szentháromságos egy Istenben, mert még nem ismerik Krisztust és az Ő tanítását, megnyugtató választ kapunk Isten stílusában, Aki *nem bánja meg a szeretetét* (vö. Róm 11, 29), amellyel teremtményeit a léte szólította. Istennek a gondolata teremtő gondolat. **Amit Isten elgondol és kimond, az létezni kezd. Isten csak akarta, hogy legyen ez a világ, és benne az ember is, és minden meglett!** (vö. Ter 1, 1).

Második gondolatként nézzük meg:

II. Mi a tartalma a „vallás” kifejezésnek?

A nem keresztény vallásokkal kapcsolatban ugyanis a zsinat az Egyház magatartását akarja leírni. Éppen ezért világosan meg kell határozni, mit is jelent ez a szó: „vallás”. Milyen feladat vár rá az emberi életben. Ezért a zsinat kifejti: **Az emberek a különféle vallásoktól feleletet várnak** az ember léthelyzetének ama titokzatos rejtélyeire, amelyek ma éppen oly mélyrehatóan nyugtalanítják az emberi szívet, mint réges-régen.

Ezek a kérdések:

- Mi az ember?
- Mi értelme és célja van az életünknek?
- Mi a jó, és mi a bűn?
- Honnét van a szenvedés?
- Mire céloz?
- Hogyan lehetünk igazán boldogok?
- Mi a halál?
- Miben áll a halál utáni élet és igazságszolgáltatás? Végül pedig
- mi az a létünket körülölelő legeslegvégső megnevezhetetlen titok, ahonnan jöttünk, és ahova megyünk?

Ez is a nyilatkozat első pontjában van még

Ha ezt a leírást összevetjük a főttebb mondottakkal, amikor is az emberiség családjának egységéről volt szó, akkor valóban meglepő megfigyelést tehetünk.

Aki visszapillant a történelemre, fájdalommal állapíthatja meg, hányszor voltak a különböző vallások és emberek közötti nézeteltérések, harcok, sőt véres háborúk legfőbb okozói. Tehát **vallásra hivatkoztak, hogy a másikat meggyilkolták, kiirtották.**

Aki viszont a vallás szó tartalmának idézett leírását veti össze az emberiség családjának egységéről mondottakkal, annak meg kell állapítania: mennyire **éppen a vallás alkalmas** minden más tényezőnél inkább **arra, hogy az emberek közötti elmélyült találkozást előmozdítsa.** Tény

az, hogy éppen a **vallás világítja meg határozott formában az emberi család egységének említett alapjait, tehát az eredetet, illetve a célt, az ember Istenhez fűződő viszonyát.** Ezért kellene a vallásnak elősegítenie magát az egységet is.

De hogyan lehetséges az, hogy a vallások oly sokszor éppen az ellenkező hatást érték el? Legfőképpen pedig **mit kell tenni, hogy a vallások különbözőségük ellenére ne a széthúzást szolgálják, hanem inkább egyesítsék az embereket.** Itt vetődik fel az eszközök és a módszerek kérdése.

A zsinat nyilatkozata három lépésre tagozódik. Az első egy mondhatni egy fenomenológiai megfontolás a különböző vallások néhányával kapcsolatban. Ezután azok az elvek következnek, amelyek az Egyház magatartását a nem keresztény vallásokkal szemben alapvetően meghatározzák. Végül útmutatást kapunk arra nézve, hogy az Egyház gyermekei miképp vigyék át a gyakorlatba az Egyház magatartását.

A II. Vatikáni Zsinat, mint egy jó orvos nemcsak megállapítja a bajt, mi fáj a kedves betegnek, hanem **orvosolni is akarja azt, megadván a gyógyulás módszereit, a gyógyító orvosságot.** Ezért azután a zsinat a különböző vallásokat általánosságban tárgyalja. A fenomenológiai taglalás azt jelenti, hogy a különböző jelenségeket vázolja. Először csak általánosságban, de néhány vallással kapcsolatban részletesen is. A nyilatkozat tehát ki akarja fejteni azokat a pozitív elemeket, amelyeket a különböző vallások tartalmaznak. Ebből az is kiténik, hogy mivel járulhatnak hozzá a vallásosságához. Idézem:

„Az ókortól fogva mindmáig **valamiképpen megérezték a nemzetek azt a rejtélyes erőt, amely ott van a természet folyamataiban, és az emberi élet eseményeiben.** Néha még a legfelsőbbrendű isteni Lényt, vagy akár Atyánkat is felismerték. Ez a megérés, illetve felismerés bensőséges vallási érzülettel tölti el az életüket. A vallások pedig a műveltség haladásához kapcsolódva finomabb fogalmakkal és egyre pontosabb kifejezésekkel próbálnak válaszolni ugyanazokra a kérdésekre.

A hinduizmus hívei például **az isteni titkot fürkészik,** és fogyhatatlanul gazdagon termő hitregékben, meg szellemes bölcséleti próbálkozásokban fejezik ki. Együttal szabadulást keresnek létünk nyomorúságából akár önfegyelmező életformákkal, akár mélyreható elmélkedéssel, akár úgy, hogy **szerető bizakodással Istenhez menekülnek.**

A buddhizmus különböző formái felismerik e változó világ gyökeres elégtelenségét, és **egy olyan útról tanítanak, amelyen az ember ájtatos, bízó lélekkel elérheti a tökéletes szabadulás állapotát.** Vagy pedig akár a maga emberségéből, akár felsőbb segítségre hagyatkozva **eljuthat a megvilágosodás legfelsőbb fokára.**

Hasonlóképpen a világszerte található **többi vallás is az emberi szív nyugtalanságán akar különféleképpen segíteni** azáltal, hogy utat mutat, vagyis tanításokat, életszabályokat és szent szertartásokat terjeszt elő. – (eddig az idézet a 2. pontból).

Tehát a nem keresztény vallásokkal kapcsolatos **nyilatkozat első lépése felvázolja a különböző nem keresztény vallások tanítását:**

Hogyan tud az ember egyre inkább Istenhez fordulni? Hogyan tud eljutni az ég és föld Teremtőjéhez?

Az elmélkedő lélek is megállhat, és **boldogan, mint aki közös nevezőt talál a másfelfogásaikkal, a teremtő Isten felé fordul.** Egy Isten az, Akit minden vallásnak az útján a különböző emberek keresnek. **Minden emberrel – mondhatjuk így: – rokonságban állunk a teremtettségnél a jogán.** Mindnyájunkat ugyanaz az egy Isten teremtett.

Az elmélkedő lélek gondolhat arra is, hogy a testvérek a családban sem egyformák. Bár egy édesapától és édesanyától születtek, mégis mindegyiknek megvan a saját adottsága, amelyet hozott magával születésétől fogva. Megvan a saját történelme. Mindegyik testvér életútját másképpen lehet csak leírni. Nem egy kaptafára élnek még az ikrek sem. De minden különbözőség ellenére ott van **a közös nevező: mindnyájan Isten teremtményei vagyunk!**

Azért figyelembe lehet venni a statisztikát, hogy a katolikusok több mint 1 milliárd 100 millió létszámban vannak a földön; de most inkább azt nézzük, hogy a föld több, mint 7 milliárd lakósa egy közösség tagja. Az emberiség nagy családja gyermekei vagyunk.

Engedjük, hogy a szívünkön áthullámozódjék a szeretet minden embertestvérünk felé! A családban is a gyerekeknek, testvéreknek az a kiváltsága, hogy egymást kiváltképpen szerethetik. Jobban, mint a szomszédban lakó barátot vagy barátnőt, jobban, mint az iskolába járó társakat. A testvérek bár amíg még éretlenek és kicsik, addig saját magukat akarják előre helyezni, a másik elé helyezni, vagyis önző módon élnek. De amikor már nagyobbacsák és okosodnak, akkor felfogják, hogy milyen jó, mi testvérek vagyunk! Milyen jó, mi szerethetjük egymást! Milyen jó, hogy mi testvérek **együtt vagyunk szüleinknek öröme, boldogsága.**

Itt is érvényesül Jézusnak a mondása: *Ne azt keressük, ami szétválaszt, hanem azt, ami összeköt!*. **A közös nevező tehát a teremtő Isten emberszerető jósága.** A Titusz levélben Szent Pál apostol tanítja: Krisztusban jelent meg a mi Istenünk emberszerető jósága (vö. Tít 2, 11). Ezt a liturgia karácsony ünnepe alkalmával külön is hangsúlyozza.

A minden embert szerető teremtő Isten miatt vagyunk egy közösség.

– Ez a mi vallomásunk: Isten teremtményei vagyunk!

– Ez a mi vallásunk: Mi megvalljuk a teremtő Istent.

– Ez a mi életformánk közös gyökere: Isten teremtményeként **a teremtő Isten tetszésére akarunk élni**, vagyis *kerülni a rosszat, és tenni a jót!* (Zsolt 36, 27).

A vallás tehát nemcsak egy ideológia, egy tan Istenről és az emberről, illetve Isten és az ember kapcsolatáról, hanem sokkal inkább egy életforma vállalása, tudniillik hogy Isten és az ember összetartoznak! Hogy Isten egységet akar az **Ő teremtményei között!** Amikor eluralkodik az emberiségben ez a szemléletmód, hogy mindnyájan Isten teremtményei vagyunk, akkor ez a gondolat fogja segíteni az emberiséget a békességre. Ez **az együvé tartozás gondolata segít az egymás iránti szeretetre.** Aki szereti embertestvérét, az nem kiirtani akarja azt, aki más életfelfogással van, mást vall az életről, az életet adó Istenről, vagy önmagáról, itt a földön élő emberről. **Azt egy közös teremtő Istenben való hit segít arra, hogy befogadja a teremtő Isten szeretetét, vagyis azt a kegyelmet, amellyel a földi élet után az örök élet Világosságába hív bennünket.** Isten számára nem probléma a mennyiség, nem gond az, hogy hol fog elférni a jelenleg 7 milliárd ember, mert Isten számol azokkal is, akik előttünk éltek, meg azokkal is, akik majd még utánunk fognak születni a teremtő Isten jóságából. Mind-mind beleférünk a teremtő Isten kegyelmet adó szeretetébe. **Amikor mi minden embert szeretni akarunk, akkor a teremtő Istenhez leszünk hasonlóak, Aki mindnyájunkat szeret, minden embert szeret!**

Befejezésül imádkozzuk a 152. számú éneket:

*A nyelv azt nem mondhatja ki, betű ki nem fejezheti,
Csak aki érzi, tudja azt, Jézust szeretni mily malaszt!*

*Te légy, o Jézus, örömünk, mennyekben gazdag örökünk,
Te adj az égben koronát most és örök időken át!*